

G U V E R N U L

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ **pentru modificarea și completarea Legii Arhivelor Naționale nr.16/1996**

Având în vedere că Legea Arhivelor Naționale nr.16/1996 cu modificările și completările ulterioare, stabilește obligația Arhivelor Naționale de preluare a documentelor care fac parte din Fondul Arhivistic Național, precum și a documentelor cu valoare practică în baza cărora se eliberează copii, certificate și extrase privind drepturile referitoare la stagiile de cotizare la asigurările sociale ale cetățenilor, în cazul desființării, în condițiile legii, a unui creator de documente, persoană juridică, fără ca activitatea acestuia să fie continuată,

în considerarea faptului că, sub aspectul existenței resurselor umane și logistico-financiare necesare, Arhivele Naționale se confruntă cu o situație alarmantă determinată de deficitul major de spații de depozitare corespunzătoare, condițiile improprii de depozitare pe care le oferă imobilele aflate la această dată în administrare; numărul redus de personal, lipsa unor specialiști în genul de activități care țin de domeniul asigurărilor sociale,

având în vedere că legiuitorul a prevăzut că obligația de preluare a documentelor cu valoare practică va opera „după înființarea în cadrul Arhivelor Naționale și al direcțiilor județene ale Arhivelor Naționale a unor structuri specializate, cu asigurarea, în condițiile legii, a resurselor umane și logistico-financiare necesare”, fără a stabili un termen expres în care să fie înființate aceste structuri specializate și alocate resursele necesare,

ținând seama că această lacună legislativă a condus, pe de o parte, la prelungirea neaplicării actului normativ și, implicit, la afectarea dreptului recunoscut de lege, cauzând grave prejudicii cetățenilor îndreptățiți, iar pe de altă parte, a declanșat numeroase litigii în care Arhivele Naționale au calitatea de pârât,

întrucât, prin amendamentele aduse Legii nr.16/1996, în anul 2006, legiuitorul a omis să prevadă competențele de gestionare și administrare a documentelor cu valoare practică până la momentul înființării structurilor specializate și că această omisiune a generat, până în prezent, numeroase litigii aflate pe rolul instanțelor de judecată, care s-au soldat cu obligarea Arhivelor Naționale și a direcțiilor sale județene la plata cheltuielilor de judecată și a unor daune, cheltuieli suportate din bugetul de stat,

având în vedere că, în soluționarea litigiilor având ca obiect obligarea Arhivelor Naționale să elibereze cetățenilor adevărurile necesare valorificării drepturilor izvorâte din legislația pensiilor, în raport cu actualul cadru legislativ, instanțele de judecată rețin ca fiind reale și grave dificultățile cu care se confruntă Arhivele Naționale și se pronunță, în majoritatea litigiilor, în sensul obligării actualilor deținători de documente cu valoare practică (lichidatori, case de pensii, societăți comerciale și companii prestatoare de servicii arhivistice, Arhivele Naționale, alți deținători de fapt) la eliberarea adevărurilor solicitate,

în considerarea faptului că respectarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor reprezintă o cerință esențială într-un stat de drept,

deoarece, conjunctura economico-financiară existentă și natura excepțională a situației economice actuale, determină o creștere semnificativă a numărului societăților comerciale care se desființează, în condițiile legii,

întrucât, la acest moment, în fapt, sunt înființați și funcționează operatori economici prestatori de servicii arhivistice prin intermediul cărora cetățenii își obțin documentele necesare pentru valorificarea drepturilor recunoscute de lege,

având în vedere că, în prezent există disponibilitate/ solicitări din partea prestatorilor de servicii arhivistice pentru preluarea, evidența, prelucrarea, păstrarea, conservarea și utilizarea documentelor cu valoare practică,

în considerarea faptului că este necesară reglementarea cadrului legal pentru funcționarea operatorilor economici privați prestatori de servicii arhivistice,

întrucât, deblocarea situației extrem de grave create de imposibilitatea aplicării Legii nr.16/1996, poate fi realizată în mod realist, rezonabil și eficient prin transferul în sfera economiei de piață a unei problematice pe care statul român nu a reușit să o rezolve până în acest

moment, prin asigurarea unor spații de depozitare și a resurselor pentru administrarea arhivelor publice sau private ai căror proprietari au fost desființați, prin asigurarea condițiilor de utilizare ulterioară a acestor arhive în beneficiul cetățenilor care solicită acte doveditoare ale drepturilor lor,

în considerarea faptului că toate aceste aspecte vizează interesul general public și constituie situații de urgență și extraordinare, a căror reglementare nu poate fi amânată,

se impune inițierea unui demers legislativ cu caracter de urgență care să reglementeze sfera persoanelor competente să elibereze cetățenilor actele necesare reconstituirii drepturilor prevăzute de lege, precum și activitățile de preluare, evidență, prelucrare, păstrare, conservare și utilizare a documentelor cu valoare practică, în cazul desființării, în condițiile legii, a unui creator de documente, persoană juridică, fără ca activitatea acestuia să fie continuată.

În temeiul art.115 alin.(4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta Ordonanță de urgență

ART. I. – Legea Arhivelor Naționale nr.16/1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 71 din 9 aprilie 1996, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 18 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 18. – În cazul desființării, în condițiile legii, a unui creator de documente, fără ca activitatea acestuia să fie continuată de altul, documentele cu valoare istorică, în sensul prevederilor art.2, se preiau de Arhivele Naționale sau de direcțiile teritoriale ale Arhivelor Naționale, iar documentele cu valoare practică, în baza cărora se eliberează copii, certificate și extrase privind drepturile referitoare la stagiile de cotizare la asigurările sociale ale cetățenilor, se predau, pe bază de contract, operatorilor economici autorizați în prestarea de servicii arhivistice.

În cazul persoanelor juridice pentru care s-a deschis procedura insolvenței, finanțarea transferului arhivei către un operator economic autorizat să presteze servicii arhivistice se va face din averea debitorului, iar în lipsa disponibilităților în contul debitorului se va utiliza fondul de lichidare în condițiile art. 4 din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței.”

2. Articolul 18¹ se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 18¹. – Operatorii economici pot presta servicii de păstrare, conservare, restaurare, legătorie, prelucrare arhivistică și utilizare a documentelor cu valoare practică pe care le dețin, denumite în continuare *servicii arhivistice*, numai după obținerea autorizației de funcționare din partea Arhivelor Naționale.

Autorizația de funcționare se eliberează, contra cost, conform prevederilor legale, pentru unul sau mai multe servicii arhivistice, dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile referitoare la:

a) competența profesională – operatorul economic dispune de personal angajat, cu contract de muncă, având pregătirea profesională necesară serviciilor arhivistice ce urmează a fi prestate;

b) baza materială – operatorul economic dispune de resurse materiale suficiente, precum: echipamente, spații, dotări pentru personal în vederea începerii și desfășurării activităților prevăzute la alin.(1);

c) existența unui fond destinat acoperirii cheltuielilor ocazionate de transferul documentelor deținute către un alt operator economic autorizat să presteze servicii arhivistice, în cazul în care își încetează activitatea;

d) existența unor reglementări interne de practică arhivistică, în conformitate cu prevederile legii.

Autorizația de funcționare se eliberează pentru o perioadă de 3 ani și poate fi reînnoită pentru aceeași perioadă.

Autorizația de funcționare se reînnoiește obligatoriu, înainte de împlinirea perioadei prevăzută la alin.3, în cazul schimbării sediului principal, fuziunii sau divizării operatorului economic autorizat să presteze servicii arhivistice.

Pentru reînnoirea autorizației de funcționare, operatorul economic autorizat să presteze servicii arhivistice depune la Arhivele Naționale sau la direcțiile sale teritoriale, după caz, documentația care face dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute la alin.2, actualizată.”

3. După articolul 18¹ se introduc cinci noi articole, art.18² – 18⁶, cu următorul cuprins:

„Art. 18² – Autorizația de funcționare se suspendă de Arhivele Naționale, pentru o perioadă care nu va putea depăși 3 luni, în următoarele situații:

a) când se constată că operatorul economic autorizat să presteze servicii arhivistice nu mai îndeplinește condițiile care au stat la baza eliberării acesteia, conform art.18¹ alin.(2);

b) când operatorul economic autorizat să presteze servicii arhivistice desfășoară alte servicii arhivistice decât cele pentru care s-a eliberat autorizația de funcționare;

c) când operatorul economic autorizat să presteze servicii arhivistice a fost sancționat contravențional de cel puțin 3 ori într-un an.

Suspendarea autorizației de funcționare intră în vigoare în termen de 5 zile de la data notificării de către Arhivele Naționale.

Suspendarea autorizației de funcționare constă în interzicerea dreptului operatorului economic care prestează servicii arhivistice de a încheia contracte privind prestarea de servicii arhivistice. Pe perioada suspendării și până la data stabilită în notificarea prevăzută la alin.(2), operatorul economic autorizat să presteze servicii arhivistice are obligația de a dispune măsurile necesare pentru înlăturarea sau încetarea situațiilor care au stat la baza suspendării.

Contractele prevăzute la alin.(3), încheiate pe perioada suspendării, sunt lovite de nulitate absolută.

Art.18³ – Autorizația de funcționare se retrage de către Arhivele Naționale, în următoarele situații:

a) la cererea operatorului economic autorizat să presteze servicii arhivistice;

b) când operatorul economic autorizat să presteze servicii arhivistice a furnizat documente conținând informații eronate cu ocazia solicitării eliberării/ reînnoirii autorizației de funcționare;

c) când operatorul economic autorizat să presteze servicii arhivistice nu respectă interdicția stabilită la art.18² alin.(3) sau nu-și îndeplinește obligațiile ce îi revin până la data stabilită în notificarea comunicată de Arhivele Naționale;

d) în cazul suspendării autorizației de funcționare, de două ori într-un interval de 1 an;

e) când operatorul economic autorizat să presteze servicii arhivistice nu a desfășurat servicii arhivistice, timp de 2 ani de la data eliberării autorizației de funcționare.

Autorizația de funcționare se retrage:

a) de la data solicitată de operatorul economic autorizat să presteze servicii arhivistice;

b) în termen de 30 zile de la data notificării de către Arhivele Naționale sau direcțiile sale teritoriale, după caz, în situațiile prevăzute la alin.(1) lit. b) – e).

Art.18⁴ – Contractele având ca obiect prestarea de servicii arhivistice trebuie să conțină clauze exprese referitoare la transferul documentelor preluate de operatorul economic autorizat să presteze servicii arhivistice, în cazul încetării activității acestuia, către un alt operator economic autorizat să presteze servicii arhivistice.

Contractele încheiate cu nerespectarea obligației prevăzute la alin.(1) sunt lovite de nulitate absolută.

Art.18⁵ – Procedurile de eliberare, reînnoire, suspendare sau retragere a autorizației se stabilesc prin norme metodologice, aprobate prin ordin al ministrului administrației și internelor, care se publică în Monitorul Oficial al României.

Art.18⁶ – Creatorii și/sau deținătorii de documente, persoane juridice, care își schimbă regimul de proprietate sau își modifică obiectul de activitate, precum și noii deținători care preiau patrimoniul au obligația să dispună măsuri pentru păstrarea, conservarea și evidența arhivei, în condițiile prevăzute de lege.

Unitățile prevăzute la alin.(1) sunt obligate să ia măsuri împotriva distrugerii, degradării, sustragerii ori comercializării fără drept a documentelor din arhivă.

Depozitarea documentelor prevăzute la alin.(2) se face în spații și în condiții corespunzătoare, avizate de Arhivele Naționale sau de direcțiile județene ale Arhivelor Naționale, după caz.”

4. Alineatul (1) al articolului 21 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 21. – Creatorii și deținătorii de documente sau, după caz, succesorii în drepturi ai acestora, sunt obligați să elibereze, potrivit legii, la cererea persoanelor fizice și a persoanelor juridice, certificate, copii și extrase de pe documentele pe care le creează ori le dețin, inclusiv de pe cele pentru care nu s-a împlinit termenul prevăzut la art.13, dacă acestea se referă la drepturi care îl privesc pe solicitant”.

Art. II. – (1) În termen de un an de la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, operatorii economici care prestează servicii arhivistice au obligația de a solicita eliberarea autorizației de funcționare, în condițiile Legii nr.16/1996.

(2) Operatorii economici prestatori de servicii arhivistice care la data împlinirii termenului prevăzut la alin.(1) nu îndeplinesc condițiile stabilite de Legea nr.16/1996, își încetează activitatea în domeniul serviciilor arhivistice.

Art. III. – În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, prin ordin al ministrului administrației și internelor se aprobă normele metodologice prevăzute la art.18⁵ din Legea nr.16/1996, astfel cum a fost modificată și completată prin prezenta ordonanță de urgență.

PRIM-MINISTRU

EMIL BOC

**București,
Nr.**